

Til Statsforvalteren i Oslo og Viken,

v. Ringerike kommune, postmottak@ringerike.kommune.no

Søndre Sandås, 7. juli 2022

KLAGE PÅ HOGSTVEDTAK DATERT 3.6.22 OG 15.6.22

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) påklager med dette Ringerike kommunes hogstvedtak datert henholdsvis 3.6.2022 og 15.6.2022 (kommunens referanse: 2022/1).

Hogst er omsøkt og godkjent for 12 områder/bestand fordelt på to søknader og to vedtak.

Hverken oversendte vedtak eller skograpporter inneholder informasjon om gårds-/bruksnr. og kommune. Dette er sentral informasjon som bør inkluderes i fremtidige vedtak. Så langt vi kan finne er alle aktuelle områder lokalisert i Ringerike kommune, gårds-/bruksnr. 18/13,17.

NOAs klage omfatter 10 av 12 områder (bestand), se oversikt gitt i *tabell 1*, kapittel 3. NOA fikk tilsendt vedtakene 16.6.2022 og klagen anses med det å være rettidig innsendt.

Vi ber om at klagen gis oppsettende virkning. De verdier som klagen er ment å bevare vil gå tapt om hogstene gjennomføres før klagen er avgjort.

Hva klagen gjelder

1. Vedtakene er i strid med markaforskriften. Hogstene vil medføre vesentlige ulemper knyttet til landskapskvaliteter og naturmiljø, friluftsliv og kulturminner i Marka.
2. Kunnskapsgrunnlaget som kreves etter naturmangfoldloven § 8 og skogbrukslova § 4 er ikke til stede. Vedtakene baseres på en miljøregistrering som er mangelfull og ikke etterprøvable. Flere av de omsøkte bestand inneholder livsmiljøkvaliteter som etter MiS-metodikken skulle vært registrert som nøkkelbiotop, valgt eller ikke-valgt livsmiljø i Kilden. Førre-var-prinsippet i nml § 9 må derfor legges til grunn og hogstsøknadene avvises inntil bestandene er MiS-registrert.
3. Vi viser for øvrig til oversikt over omsøkte og påklagede bestand i *tabell 1* og detaljerte merknader per bestand gitt i denne klagens kapittel 3.

1. Hogstvedtakene innebærer vesentlig ulemper for kvaliteter knyttet til friluftsliv, naturmiljø, landskap og kulturminner

Formålet med markaforskriften er å «sikre eit berekraftig skogbruk som bidreg til å ta vare på og utvikle kvalitar i området knytte til friluftsliv, naturmiljø, landskap og kulturminne.»

Markaforskriften § 7, 2. ledd gir kommunen hjemmel til å «*nekte hogst, eller gi pålegg om korleis hogsten skal gjennomførast*», dersom hogsten kan medføre «*vesentleg ulempe for friluftsliv, naturmiljø, landskap eller kulturminne, jf. formålet i § 1*».

Landskapskvaliteter

Beliggenheten inntil Spålen-Katnosa naturreservat tilsier at landskapseffekten av hogstene må tillegges særskilt vekt. Vi registrerer at kommunen har stilt vilkår om gjennomhogst for deler av enkelte bestand som er omsøkt som flatehogst, men mener at vilkårene må presiseres bedre og gjelde flere/større områder. Se kommentarer per område/bestand i kapittel 3.

Naturmiljø

Beliggenheten inntil Spålen-Katnosa naturreservat tilsier at virkningen på kvalitetene i reservatet må vektlegges ved å stille vilkår om (utvikling av) buffersoner med gjennomhogst mot reservatgrensen. Særlig viktig er buffersoner der hvor reservatgrensen ikke følger en naturlig topografisk avgrensning.

NOA har ved befarung i de 12 omsøkte bestand registrert at flere bestand og deler av bestand har livsmiljøkvaliteter – liggende død ved og gamle trær – som overstiger inngangsverdiene i MiS (miljøregistrering i skog). Likevel er disse ikke registrert som valgte eller ikke-valgte livsmiljøer i Kilden. Når livsmiljøkvalitetene i bestandene ikke er vurdert, må føre-var-prinsippet legges til grunn; hogst av disse (del)bestandene vil medføre vesentlig ulempe for naturmiljøet.

Friluftsliv og kulturminner

Landskapsdimensjonen er en viktig del av friluftsliv og naturopplevelse. Visuelt dominerende flatehogster i landskapsrommet rundt Spålen-Katnosa naturreservatet må også vurderes å utgjøre en vesentlig ulempe for friluftslivet. For ett av bestandene er det ikke satt vilkår for hensyntagen til en gammel historisk ferdselsvei.

2. Kunnskapsgrunnlaget som kreves etter naturmangfoldloven § 8 og skogbrukslova § 4 er ikke til stede

Kommunen skriver i sitt vedtak:

Det er gjennomført søk i Skogportalen (Kilden- NIBIO). Det er ikke registrert miljø- eller artsforekomster på omsøkt areal. Det vurderes at kravet til kunnskapsgrunnlaget er oppfylt etter lovens § 8. Tiltaket påvirker ikke naturmangfoldet i nevneverdig grad, jf. naturmangfoldloven § 8. Det foretas derfor ingen vurdering av §§ 9- 12.

NOA har ved befarung i de 12 omsøkte bestand registrert at flere bestand og deler av bestand har livsmiljøkvaliteter – liggende død ved og gamle trær – som overstiger inngangsverdiene i MiS (miljøregistrering i skog). Likevel er disse ikke registrert som valgte eller ikke-valgte livsmiljøer i Kilden.

NOA har over de senere år, for flere titalls bestand, påpekt naturverdier som skulle vært fanget opp av MiS-registreringene ved at verdiene langt overskrider inngangsverdiene i MiS, men som ikke er kartfestet – verken som innvalgt eller bortvalgte MiS-figurer. Ved

henvendelse til Løvenskiold-Vækerøe (LV) har det ikke vært mulig å få dokumentasjon av MiS-registreringene fra disse bestandene. Vi viser i denne sammenheng til dokumentasjon på LVs miljøregistreringer vedlagt NOAs klage datert 29. juni 2022 på hogstgodkjenning Bærum kommune, gbnr 118/1.

MiS-registreringene er således ikke utført etter intensjonene – som er at alle bestand som er aktuelle for hogst skal registreres, og at registreringene skal være etterprøvbare. Det er vårt inntrykk at det kun er foretatt registreringer i et mindre antall bestand, valgt ut skjønsmessig av grunneier, mens svært mange bestand som omsøkes hogd ikke er registrert. Det foregår derfor en forvaltning av naturverdiene på eiendommen i strid med skogbruksloven § 4, som pålegger skogeieren å kjenne naturverdiene på eiendommen, og hensynta dem ved tiltak i skogen.

Inntil dokumentasjon av MiS-registreringer for alle bestand som er aktuelle for hogst kan framlegges, er derfor vår påstand at MiS-registrering for eiendommen ikke er gjennomført, at kunnskapsgrunnlaget som kreves etter nml § 8 og sl § 4 ikke er til stede, og at tillatelse til hogst etter markaforskriften ikke kan gis.

I tillegg til at de foreliggende hogstmeldingene fra LV må avvises, må det pålegges gjennomføring av nye, etterprøvbare registreringer (dokumenterte gjennom digitale eller analoge registreringsskjemaer) for alle bestand som kan være aktuelle for hogst i en 15-årsperiode før nye hogstmeldinger etter markaforskriften kan tas til behandling/godkjennes.

3. Oversikt over påklagede bestand og merknader til det enkelte bestand (kronologisk etter bestandsnr.)

Generelt:

- Flere av bestandene i hkl 4 har betydelige til store innslag av utviklingsdyktige trær av mindre og midlere dimensjoner, og er således velegnet for gjennomhogst eller gruppehogst. Flatehogst som også omfatter de minste trærne reduserer også lønnsomheten i driftene for øvrig.
- I flere av bestandene er det store mengder stående og liggende død ved i ulike nedbrytingsstadier og/eller gamle trær (> 150 år) – verdier som skulle vært fanget opp i MiS, men hvor det verken er markert innvalgt eller bortvalgt MiS-figur på kartene. Ifølge Landbruksdirektoratet skal MiS-registreringen omfatte all skog som er aktuell for hogst og registreringene skal være etterprøvbare. NOA har etterspurt dokumentasjon på registreringene av naturverdier på eiendommen, men ikke fått den aktuelle dokumentasjonen. Kommunens henvisning til at det ikke finnes naturverdier i aktuelle databaser kan ikke ansees som en tilstrekkelig dokumentasjon av at nml § 8 er oppfylt uten at MiS-dokumentasjonen for de aktuelle bestandene er framlagt, og hogstmeldingene må avvises som i strid med nml § 8. Når MiS-registreringene ikke

er utført i tråd med bestemmelsene til Landbruksdirektoratet, kan det ikke ansees som tilstrekkelig bare å kontrollere kartlag i Kilden.

- Kommunens krav om gjennomhogst i enkelte av bestandene må angis mer presist, f.eks. ved å fastsette krav til gjenstående grunnflatesum.

Område (bestand)	Areal (daa)	Omsøkt hogstform	Vedtak	Vilkår i kommunens vedtak	Klage	NOAs krav
267475	15	Flate	3.6.22	<i>Godkjennes som gjennomhogst/ evt. småflatehogst 60-70 % uttak</i>	JA	Maks 40 % uttak i de mest visuelt utsatte delene
272476	32	Flate	3.6.22	<i>Gjennomhogst (60-70 % uttak) på høystliggende partier.</i>	JA	<i>Flere krav</i>
274465	50	Flate	3.6.22	<i>gjennomhogst på de mest sjiktede/magre delene av bestandet.</i>	JA	Vilkåret må presiseres
275468	10	Flate	3.6.22	<i>husk kantsoner mot myr. Spar evt. furu.</i>	JA	Gjennomhogst mellom myrene. Randsoner.
275475-1	15	Flate	3.6.22	-	JA	<i>Flere krav</i>
275475-2	13	Selektiv	3.6.22	-	-	Randsone mot bekk og vann
257474	50	Flate	15.6.22	<i>vurder gjennomhogst på høydedrag vest i feltet, siden det kan være noe mer sjiktning der.</i>	JA	<i>Flere krav</i>
266465	12	Flate	15.6.22	<i>gjennomhogst (60-70 % uttak) på høyereliggende del av bestandet.</i>	-	-
268465	11	Flate	15.6.22	<i>husk kantsoner mot myr</i>	JA	Søknaden må avvises
268468	50	Flate	15.6.22	<i>Gjennomhogst (60-70 % uttak) i høystliggende del av bestandet. Husk kantsoner mot myrer. Avvirkningsarealet kan dermed bli noe mindre enn oppgitt i søknad.</i>	JA	Må MiS-registreres før vedtak kan fattes
270470	50	Flate	15.6.22	-	JA	Randsone myr. Vurder gruppehogst
270470-2	50	Flate	15.6.22	<i>Husk kantsoner mot myr. (Men dette er ikke satt som vilkår)</i>	JA	Vurder gruppehogst

Tabell 1: Bestandsoversikt med informasjon fra vedtaksbrev og angivelse av de bestand hvor vedtak påklages.

Bestand 257474

Bestandet går som en kile inn i Spålen-Katnosa naturreservat og deler av teigen er meget visuelt utsatt fra reservatet. Bestandet må derfor underlegges en mer detaljert forvaltning. Naturmangfoldloven § 49 gir hjemmel for å ta spesielle hensyn i områder som grenser til verneområder.

Det oppgis at bestandet er i hkl 4, noe som stemmer for størsteparten, men ikke for et mindre område øverst, samt en kolle i bunnen av brattlia med svært gamle trær, flere med høy sannsynlighet eldre enn 150 år – som er inngangsverdien for å registrere gamle trær i MiS.

Hogsten påklages med følgende krav:

- Det må framlegges dokumentasjon på MiS-registrering av bestandet. Uten slik dokumentasjon må hogstsøknaden avvises.
- Kollen med svært gamle trær registreres som MiS-figur og spares (lilla avgrensning i figur over).
- En randsone mot reservatgrensen mot vest spares urørt i den øvre delen av bestandet og i brattlia. (En naturlig avgrensning finnes i brattlia.) Under brattlia og videre mot det nordvestlige hjørnet av bestandet er det ingen naturlig avgrensning, men viktig å etablere en buffer mot påvirkning på forholdene i reservatet. Det må derfor kun godkjennes gjennomhogst i en sone på 50 meters bredde med maksimalt uttak på 50 % av volumet.
- Brattlia sør i teigen er svært visuelt utsatt fra Spålen. En flatehogst i den bratte lia i dette bestandet vil opplagt påvirke landskapet og den visuelle verdien av reservatet sterkt, ved at landskapsrommet rundt Spålen rives opp av en flatehogst. Dette må betraktes som en vesentlig ulempe for landskapskvalitetene i området, jf. markaforskriften § 1 (formål) og § 7, 2. ledd. Skogen i bratta er fortsatt utviklingsdyktig, og vil kunne fortsette å vokse inntil den nye skogen nede på flata er blitt så stor at den avdemper den visuelle effekten av en hogst i bratta.
- Den nordvestre spissen av bestandet – de 40-60 meterne som strekker seg lengst inn i reservatet – har en skogstruktur som muliggjør gjennomhogst.
- Den resterende delen av bestandet har en skogstruktur som vanskeliggjør ordinær gjennomhogst, men skogbildet kan bevares ved hjelp av hogst av mange mindre grupper (gruppehogst).

Bestand 267475

Bestandet er visuelt svært utsatt, der det ligger på toppen av Høggollen, en svært markert kolle i landskapsrommet rundt Spålen og Katnosa. Vi er enige i kommunens vurdering av behov for gjennomhogst, men mener at dette kravet må suppleres med et krav om mindre intensitet i de mest visuelt utsatte delene av bestandet – mot vest og nord. Her må uttaket ikke overstige 40 % av volumet. Dette vil også bidra til en stabilisering av resten av den gjennomhogde skogen.

Bestand 268465

Bestandet utgjør en opplagt nøkkelbiotop med stående og liggende dødt trevirke og mange svært gamle trær. Kontinuiteten i dødt trevirke er svært god, med mange ”generasjoner” til stede i store deler av bestandet. Bestandet skulle vært MiS-registrert både som figur for liggende død ved og for gamle trær.

Dokumentasjon fra MiS-kartleggingen må framlegges.

Hogstsøknaden må avvises.

Bestand 268468

Gammel skog, ikke tidligere utsatt for flatehogst. Stedvis mye død ved – langt over inngangsverdiene i MiS. Trær med sannsynlig trealder over 150 år forekommer også flere steder i bestandet. Dokumentasjon fra MiS-registreringen for bestandet kreves framlagt, og godkjenning av hogstsøknad trukket tilbake inntil slik dokumentasjon foreligger.

Etter en utfigurering av MiS-figurer, vil en egnet skjøtsel av den resterende delen av bestandet bestå i gruppehogst og uttak av større enkeltrær i partiene m

Bestand 270470

Myra og myrkanten er mye benyttet av hjortevilt. Bevar en dyp randsone mot myra og unngå partier med sumpskog som strekker seg inn i bestandet. Gruppehogst kan være et alternativ for å bevare skogbildet.

Bestand 270470-2

Flatehogst ok, men tidligere tynning har gitt god naturlig foryngelse der det er tatt ut grupper. Siden dette er et bestand i hogstklasse 4, bør således gruppehogst være et alternativ.

Bestand 272476

Bestandet inngår i et område registrert som svært velegnet for naturopplevelse etter kriteriene i markalovens § 11. Bestandet må underlegges en mer detaljert forvaltning:

- Den østligste spissen krysser en av Markas eldste ferdselsveier, den eldgamle seterstien inn til Fagerliseter. Stien finnes på de eldste kart, og er kjent som den tradisjonelle veien inn til setra. Skogen i denne ”spissen” av bestandet er velegnet for plukkhogst, og det må stilles krav om uttak av maksimalt 50% av volumet og ingen kjøring i stien, kun kryssing på et sted med god bærestyrke.
- Søkket videre sørover fra ”spissen” er svært fuktig og har en meget stor andel av utviklingsdyktige trær med diameter under 25 cm DBH. Her må det kun tillates uttak av de større trærne, slik at landskapsbildet bevares og de mindre trærne kan vokse videre til mer verdifulle dimensjoner.
- Den sør- sørvestlige delen av bestandet har svært små dimensjoner og spredt tresetting, og må kreves gjennomhogd.
- Den nordvestre delen av bestandet er mer storvokst, men med en struktur som egner seg godt for gruppehogst og plukking av store enkeltrær i partiene mellom gruppene, jfr. den nye veilederen om lukket hogst fra Skogkurs.
- Pass på avgrensning mot nøkkelbiotop og naturtype.

Bestand 274465

Bestandet er godkjent for flatehogst, men med gjennomhogst i ”*de mest sjiktede/magre delene av bestandet*”. Dette kravet til hvor det skal foretas gjennomhogst må presiseres og gis begrensning i uttakets størrelse.

Bestand 275468

Eldre skog. Den vestligste delen er vanskelig å avvirke med gjennomhogst. Kravet om randsoner mot myr må gjelde både myra på sørsiden og den i nord. Området mellom myrene har en mer variert skogstruktur enn den vestlige delen, og bør derfor gjennomhogges.

Bestand 275475-2

Ingen merknader, men pass på randsoner mot bekken og mot Katnosa.

Bestand 275475-1

Bestandet er visuelt utsatt ut mot Katnosa, men er godkjent som flatehogst. NOA krever en mer nyansert forvaltning:

- De lavereliggende delene av bestandet, et bredt søkk med bekkesig, har storvokst skog som aksepteres som flatehogst.
- Det må settes av en bred randsoner mot vannet, minimum bredde tilsvarende en trelengde (25-30 meter) der det kun tas ut et mindre antall grove trær.
- Den øvre delen av bestandet er yngre og har en mer variert struktur, her må kun tillates gjennomhogst og gruppehogst.

Med vennlig hilsen

NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS

Håkon Eide Gundersen (sign.),
Daglig leder

Nikolai Norman (sign.),
Styreleder